

Ο οπλαρχηγός του 1821 Αναστάσιος Χιμευτός Μια άγνωστη μορφή της επανάστασης από την Κασσάνδρα

Νίκος Εμμ. Παπαϊκονόμου

Μια από τις σημαντικότερες μορφές του επαναστατικού κινήματος του 1821 στη Χαλκιδική με σημαντική δράση και στη νότια Ελλάδα, ο Αναστάσιος Χιμευτός¹, δεν έχει λάβει ακόμη τη θέση που του αρμόζει στο πάνθεον των ηρώων της πατρίδας του. Οι έως τώρα ελάχιστες γνώσεις για το πρόσωπό του μας ώθησαν στο να πραγματοποιηθεί μια έρευνα για τη συγκέντρωση όσο το δυνατόν περισσότερων στοιχείων προκειμένου να σκιαγραφηθεί η προσωπικότητα και η εν γένει δράση του. Τα αποτελέσματα αυτής της ερευνητικής προσπάθειας ήταν ικανοποιητικά και ικανά να δια φωτίσουν άγνωστες εκφάνσεις του βίου του, τόσο στο επίπεδο της επαναστατικής και στρατιωτικής του παρουσίας στην Ελληνική επανάσταση, όσο και στη γνωστοποίηση της οικογενειακής του κατάστασης.

Ο Αναστάσιος Χιμευτός καταγόταν από επιφανή οικογένεια “αρματολών”² της Κασσάνδρας³. Η παράδοση αναφέρει ως τόπο γέννησής του τα Παζαράκια (Κρυσπηγή). Η ημερομηνία γέννησής του τοποθετείται κατά προσέγγιση το 1793, χωρίς ωστόσο η πληροφορία αυτές να έχουν πλήρως τεκμηριωθεί⁴. Ακολουθώντας τον πατέρα του Χιμευτό συμμετείχε ως επικεφαλής ενόπλου στρατιωτικού σώματος Κασσανδρινών στις πολεμικές επιχειρήσεις του 1821 σε διάφορα σημεία της

1. Ο Χιμευτός, πατέρας του Αναστασίου, δεν είναι γνωστό εάν έλαβε μέρος στην επανάσταση. Ίσως είναι το ίδιο πρόσωπο με τον γέρο Χιμευτό, ο οποίος συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις με τους Οθωμανούς μετά τη μάχη των Βασιλικών τον Ιούνιο του 1821, βλ. Γενικά Αρχεία του Κράτους, Κεντρική υπηρεσία (στο εξής ΓΑΚ), Καποδιστριακό, Γενική Γραμματεία, Φ. 105, έγγρ. 18-19. Αχ. Βαμβακούδης, “*Τα Βασιλικά στην επανάσταση του 1821*”, *Χρονικά της Χαλκιδικής* 9-10 (1965), σσ. 263-264. Το 1830 ο γέρο Χιμευτός ζούσε στην Αθίνα και στον Πολύγυρο, βλ. D. Urquhart, *The Spirit of East*, vol. II, London 1838, σσ. 73-89, 96-97.
2. Στην περίπτωση της Κασσάνδρας δεν μπορούμε να μιλήσουμε φυσικά για αρματολούς με τη γνωστή έννοια του όρου που ίσχυε στις υπόλοιπες οθωμανοκρατούμενες περιοχές της Ελλάδας, καθώς στη Χαλκιδική η οθωμανική παρουσία ήταν σχετικά περιορισμένη. Ειδικά η Κασσάνδρα με το προνομιακό καθεστώς που απολάμβανε ως βακούφι του Gazanfer Ağa ήδη από το τελευταίο τέταρτο του 16^{ου} αιώνα, είχε τη δυνατότητα κατά κάποιο τρόπο μιας εσωτερικής διαχείρισης των φορολογικών της υποχρεώσεων προς το οθωμανικό κράτος. Η παρουσία του βοεβόδα - διαχειριστή του βακουφιού υπαγόρευσε ίσως και την εκπροσώπησή του στον τοπικό πληθυσμό ενός ελληνικής καταγωγής ντόπιου “αρματολού”, με αρμοδιότητες τήρησης της τάξης και ενημέρωσης για την επικρατούσα κατάσταση στη χερσόνησο. Για το βακούφι του Gazanfer Ağa βλ. Β. Δημητριάδης, “*Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία*”, *Μακεδονικά* 20 (1980), σσ. 430-431.
3. Αρχείο Αγωνιστών Εθνικής Βιβλιοθήκης, Κουτί 229, Φ. 45. Εφημ. *Φωνή της Χαλκιδικής*, φ. 36/21-12-1930, σ. 2. Απ. Βακαλόπουλος, *Εμμανουήλ Παπάς, Αρχηγός και υπερασπιστής της Μακεδονίας. Η ιστορία και το αρχείο της οικογένειάς του, Θεσσαλονίκη 1981*, σ. 178. Αχ. Βαμβακούδης, ό.π., σσ. 259, 263. Ιω. Βασδραβέλλης, *Οι Μακεδόνες εις τους υπέρ της ανεξαρτησίας Αγώνας 1796-1832*, Θεσσαλονίκη 1940 σσ. 99, 101, 108, 215. Γ. Γαζής, *Λεξικόν της επαναστάσεως των Ελλήνων, Λεξικόν της Επανάστασεως και άλλα έργα: Αυτοβιογραφικά και πατριδογραφικά, Λόγοι διάφοροι, Βιογραφία Μπότσαρη και Καραϊσκάκη, Τρόπαιον Δελβινακίου, Έγγραφα και Επιστολαί / Γεωργίου Γαζή γραμματικού του Καραϊσκάκη, ιστορικά σημειώσεις εις το λεξικόν Ν. Πατσέλη, Λ. Βρανούσης (επιμ.)*, Ιωάννινα 1971, σσ. 14, 83, 97. Δ. Κόκκινος, *Η Ελληνική επανάστασις*, Αθήνα 1957, τ. Β', σ. 400 Βασ. Ματαυτσίης, “*Ιστορικές αφηγήσεις και πληροφορίες από την Κασσάνδρα (1821-1912)*”, *Χρονικά της Χαλκιδικής* 25-26 (1974) 33-34. Ιω. Φιλήμων, *Δοκίμιον Ιστορικών περί της Ελληνικής Επανάστασεως*, τ. Γ', σ. 144. Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπουντία Λοκρίδα και η Αταλάντη, Μνήμες και μαρτυρίες*, Μέρος Α', Αθήνα 1999, σ. 372.
4. Ανώνυμος, “*Ο καπετάν Χιμευτός*”, περ. *Κασσάνδρα*, τεύχ. 6 (Δεκέμβριος 1995), σσ. 5-6.

Χαλκιδικής⁵. Μετά την πτώση της Κασσάνδρας ακολούθησε το ρεύμα των προσφύγων Χαλκιδικιωτών στις Βόρειες Σποράδες για να καταλήξει τελικά στη Σκόπελο⁶, εντασσόμενος εκεί μαζί με τον Κωνσταντίνο Δουμπιώτη και άλλους συμπατριώτες του στα άτακτα Μακεδονικά στρατεύματα υπό τις διαταγές του Αναστασίου Καρατάσου. Παράλληλα διατήρησε επαφές με τον τόπο καταγωγής του έχοντας αφήσει πίσω τον πατέρα του γερο Χιμευτό. Πολέμησε στην Εύβοια το 1822, στο Τρίκερι Μαγνησίας και στη Σκιάθο το 1823, στα Ψαρά το 1824, στην Πελοπόννησο και σε άλλες περιοχές της νότιας Ελλάδας⁷. Το 1824 με σώμα εκατόν ενενήντα ανδρών έλαβε μέρος στη διαφύλαξη της Ύδρας⁸. Ακολούθησε η καταστροφική επέλαση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Λίγους μήνες αργότερα το 1825 με εκατόν εβδομήντα έξι άνδρες υπό την οδηγία του κλήθηκε με τα υπόλοιπα άτακτα σώματα της Ύδρας να αντιμετωπίσει τους Αιγυπτίους του Ιμπραήμ στην περιοχή του Σχοινόλακκα και του Ναυαρίνου. Έπειτα από την αποτυχημένη αυτή προσπάθεια, παρά τις αρχικές επιτυχίες στο πεδίο της μάχης, επέστρεψε πάλι για μικρό χρονικό διάστημα στην Ύδρα⁹. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στα νησιά του Αργοσαρωνικού τιμήθηκε με τον βαθμό του χιλιάρχου¹⁰. Το καλοκαίρι του 1825, αφού ολοκληρώθηκε η αποστολή των Μακεδόνων στην Πελοπόννησο, ακολούθησε τους συμπατριώτες του στη Σκόπελο, αναμένοντας οδηγίες από την κεντρική διοίκηση του Αγώνα για τις επόμενες κινήσεις του. Έτσι τον Νοέμβριο του 1826, καλείται να αντιμετωπίσει, υπό τη διοίκηση του Αγγ. Γάτσου και του Αν. Καρατάσου τον Μουστάμπεη στη Φθιώτιδα. Η κακή οργάνωση και η υπεροπλία του εχθρού οδηγούν στην ήττα, ωστόσο ο Αν. Χιμευτός με αρκετούς συντρόφους του αναδεικνύεται ως ένας από τους πρωταγωνιστές στη μάχη της Αταλάντης¹¹. Τον επόμενο χρόνο κι ενώ οι πολεμικές επιχειρήσεις συνεχίζονταν αμείωτες σε διάφορα σημεία της Στερεάς Ελλάδας, διατάχθηκε από την Γραμματεία Πολέμου μαζί με τους οπλαρχηγούς Κ. Δουμπιώτη και Κ. Μπίνο να τεθεί για άλλη μια φορά υπό τις οδηγίες

5. Π. Στάμος, *Η ηρωική Κασσάνδρα ανά τους αιώνες*, Αθήναι 1961, σ. 68.

6. Ακαδημία Αθηνών, Αρχείο Ιω. Κωλέττη, Φ. 19, έγγρ. 353' ΓΑΚ, Καποδιστριακό, Γεν. Γραμμ., Φ. 120, έγγρ. 68, Συλλογή Βλαχογιάννη, Ιδιωτικές συλλογές, Κατ. Α' / Αρχείο Κωλέττη, Φ. 239, έγγρ. 197' Αρχείο Αγώνος, 1806-1832, Από τα Ιστορικά Αρχεία του Μουσείου Μπενάκη, Μ. Δημητριάδου (επιμ.), τ. Α', Αθήνα 2011, σ. 223' Απ. Βακαλόπουλος, *Πρόσφυγες και προσφυγικόν ζήτημα κατά την επανάστασιν του 1821*, Θεσσαλονίκη 1939 (ανατύπωση εκδ. Ηρόδοτος, 2001), σσ. 32-34' Κ. Καλλιανός, "Άγνωστες ειδήσεις για Κασσανδρινούς παροίκους στη Σκόπελο (1822-1828)", *Θεσσαλικό Ημερολόγιο* 38 (2000), σ. 389' Αθ. Καραθανάσης, "Κασσανδρινοί και άλλοι Μακεδόνες στην Σκόπελο (1831)", *Μακεδονικά* 17 (1977), σ. 76' Κων. Κωνσταντινίδης, *Η ληστεία και η πειρατεία στη Σκύρο, Σκιάθο και Σκόπελο κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 μέχρι και της αντιβασιλείας του Όθωνα*, Αθήνα 1988, σ. 324.

7. Στον φάκελό του στο Αρχείο Αγωνιστών υπάρχει πιστοποιητικό των εκδουλεύσεών του υπογεγραμμένο στο Παλιουροχώρι από τον Αγγ. Γάτσο στις 25/4/1833, βλ. ΑΑΕΒΕ, Κ. 19, έγγρ. 16341' Ιω. Κορδάτος, *Ιστορία της επαρχίας Βόλου και Αγιάς*, Αθήνα 1960, σ. 787

8. ΓΑΚ, Διοικητική Επιτροπή, Φ. 184, έγγρ. 60, Υπ. Πολέμ., Φ. 46, έγγρ. 40' *Αρχείον Κοινότητος Ύδρας*, ό.π., τόμ. 11ος, σσ. 492, 601-602' Ιω. Βασδραβέλλης, *Οι Μακεδόνες εις τους υπέρ της ανεξαρτησίας Αγώνας 1796-1832*, Θεσσαλονίκη 1940, σ. 209' ο ίδιος, *Οι Μακεδόνες κατά την επανάστασιν του 1821*, Θεσσαλονίκη 1967, σ. 229' Γ. Θεοτοκάς - Γ. Κορδάτος - Σ. Βασιλείου - Γ. Σεφέρης, *Στρατηγού Ι. Μακρυγιάννη Απομνημονεύματα*, Αθήνα 1977, σ. 206.

9. ΓΑΚ, Υπ. Πολέμ., Φ. 80, έγγρ. 76, 78, Φ. 92, έγγρ. 178, Ιστορικά Αρχεία Γ. Βλαχογιάννη, Β' Κατ. χειρογράφων, Φ. 84' *Αρχείον Κοινότητος Ύδρας*, ό.π., τ. 11ος, σ. 233.

10. ΓΑΚ, Συλλ. Βλαχ., Αρχείο Αγώνος, Κατ. Α', Πολέμου, Φ. 32, έγγρ. 131' *Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας*, τ. 7, Αθήναι 1973, σ. 366.

11. *Αρχεία Λαζάρου και Γεωργίου Κωντουριώτου*, τ. 8, εν Αθήναις 1967, σ. 126' *Österreichischer Beobachter*, Bd. 47, 16 Februar 1827, σ. 215' Ιω. Θεοφανίδης, *Ιστορία του Ελληνικού Ναυτικού*, Σεπτέμβριος 1824 - Απρίλιος 1826, Αθήναι 1932, σ. 270' Μ. Οικονόμου, *Ιστορικά Ελληνικής Παλιγγενεσίας*, εν Αθήναις 1873, σ. 693' Ν. Σπηλιάδης, *Απομνημονεύματα*, τ. Γ', Αθήνησιν 1857, σ. 152' Σπ. Τρικούπης, *Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασως*, τ. Δ', Λονδίνο 1857, σσ. 81-82.

του Αν. Καρατάσου και του Αγγ. Γάτσου¹², ακολούθησε η συμμετοχή του επικεφαλής διακοσίων είκοσι στρατιωτών στη μάχη των Τρικέρων Μαγνησίας τον Νοέμβριο του 1827¹³. Κατόπιν επέστρεψε στη Σκόπελο και στις αρχές του 1828 συμμετείχε με άλλους μικροκαπετάνιους των Σποράδων στην εκστρατεία της Θάσου¹⁴.

Τον Μάιο του 1828 ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα του Κυβερνήτη Καποδίστρια για τη σύσταση του τακτικού στρατού των Χιλιάρχιών μετέβη με άλλους συμπατριώτες του Χαλκιδικιώτες και Μακεδόνες στα Μέγαρα και τοποθετήθηκε ως εκατόνταρχος στο νεοσύστατο σώμα των Ολυμπίων στρατιωτών υπό τη διοίκηση του Τόλιου Λάζου¹⁵. Την ίδια χρονική περίοδο είχε περιπέτειες με τη δικαιοσύνη καθώς κατηγορήθηκε για πειρατική δράση και παραπέμφθηκε στο Θαλάσσιο Δικαστήριο¹⁶. Τον Οκτώβριο του 1828 μετέβη για άγνωστο χρονικό διάστημα στην Κασσάνδρα, όπου προσπάθησε να οργανώσει νέο κίνημα σε συνεννόηση με οπλαρχηγούς του Ολύμπου. Ίσως βέβαια η επιστροφή του αυτή να σχετίζεται με τις κατηγορίες που είχε να αντιμετωπίσει στα πλαίσια της δίωξης της πειρατείας. Οι προσωπικές σχέσεις που διατηρούσε η οικογένειά του με τις οθωμανικές αρχές ήδη πριν το ξέσπασμα της Επανάστασης και η εμπιστοσύνη που έτρεφε προς στο πρόσωπό του η οθωμανική διοίκηση οδήγησε το 1827 στην έκδοση ειδικού φερμανιού σύμφωνα με το οποίο ο Αναστάσιος Χιμεντός θα διοριζόταν ως κοτζάμπασης της Κασσάνδρας. Απώτερος σκοπός των Οθωμανών ήταν η επανάκαμψη των διασκορπισθέντων κατοίκων της¹⁷. Δεν αποκλείεται λοιπόν ως μια άλλη ερμηνεία της επιστροφής του στην πατρίδα του

-
12. ΓΑΚ, Υπ. Πολέμ., Φ. 207, έγγρ. 14, 43' Γ. Ντεγιάννης, *Ο Νικόλαος Κριεζιώτης, από τη συμβολή της Εύβοιας στην επανάσταση του 1821*, Αθήνα 1967, σσ. 293, 419-420, 435.
13. ΓΑΚ, Υπ. Πολέμ., Φ. 206, έγγρ. 85, Φ. 214, έγγρ. 1, 11, Φ. 215, έγγρ. 11' Ιω. Βασδραβέλλης, *Οι Μακεδόνες εις τους υπέρ της ανεξαρτησίας ...*, σσ. 214-215' ο ίδιος, *Οι Μακεδόνες ...*, σσ. 233-234' Ν. Ιωάννου, *Ευβοϊκά, ήτοι ιστορία της νήσου Εύβοιας*, εν Ερμούπολει 1858, σσ. 180, 185' Δ. Κόκκινος, *Η Ελληνική επανάστασις*, τ. Γ', Αθήναι 1957, σ. 311' Λ. Κουτσονίκας, *Γενική Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως*, τ. Β', εν Αθήναις 1864, σ. 312' Ν. Σπηλιάδης, *Απομνημονεύματα*, τ. Γ', Αθήνησιν 1857, σ. 152.
14. ΓΑΚ, Συλλ. Βλαχογιάννη, Περ. Καποδ., Κατ. Α' / Γεν. Γραμμ., Φ. 80, έγγρ. 20' Απ. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του νέου Ελληνισμού, Η μεγάλη ελληνική επανάσταση (1821-1829)*, Θεσσαλονίκη 1988, σ. 471. Σύμφωνα με έγγραφες διαμαρτυρίες των κατοίκων της Θάσου ο Αποστολάρας με άλλους Χαλκιδικιώτες οπλαρχηγούς απέσπασε μεγάλα χρηματικά ποσά από τα χωριά του νησιού, βλ. ΓΑΚ, Καποδιστριακό, Γεν. Γραμμ. Φ. 79, έγγρ. 34-35.
15. ΓΑΚ, Καποδιστριακό, Γεν. Φρον., Φ. 11, έγγρ. 614-615, Θαλάσσιο Δικασταστήριο, Φ. 16, έγγρ. 138' Ακαδημία Αθηνών, Αρχείο Ιω. Κωλέττη, Φ. 27, έγγρ. 312' Ν. Κασομούλης, *Στρατιωτικά ενθυμήματα της Επανάστασεως των Ελλήνων*, τ. Γ', Αθήναι 1942, σ. 52, υπ. 3.
13. Το γεγονός αυτό μας αποκαλύπτει μια άγνωστη μορφή κοινοτικής συσσωμάτωσης σε μια περίοδο εσωτερικής φθοράς της οθωμανικής αυτοκρατορίας, μέσω και του κατακερματισμού του δημοσιονομικού συστήματος. Φαίνεται πως οι Κασσανδρινοί κάποια στιγμή μάλλον πριν το 1821 είχαν καταφέρει να πάρουν στα χέρια τους τη διαχείριση του βακουφιού του Gazanfer Ağa, κατόρθωσαν δηλαδή να επινοικιάσουν κατά κάποιο τρόπο με τη μορφή του iltizam τις φορολογικές υποχρεώσεις των χωριών της Κασσάνδρας προς το βακούφι. Κάτι αντίστοιχο είχε συμβεί και μετά Μαντεμοχώρια στα τέλη επίσης του 18^{ου} αιώνα βλ. σχετ. Ιωακ. Παπάγγελος, "Το Κοινό του Μαδεμίου", *Πρακτικά συμποσίου "Η διαχρονική πορεία του Κοινοτισμού στη Μακεδονία"* (9-11 Δεκεμβρίου 1988), Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 255-272.
16. ΓΑΚ, Καποδιστριακό, Πλ. Τοπ., Φ. 15, έγγρ. 21/12/1829, Γεν. Γραμμ., Φ. 27, έγγρ. 125, Φ. 182, έγγρ. 142, Φ. 199, έγγρ. 67, Θαλ. Δικαστ., Φ. 14, έγγρ. 120-122, 126-128, 332-335, Φ. 15b, έγγρ. 207-226, Φ. 16, έγγρ. 173, 185, Φ. 18, έγγρ. 260, 275-278' *Γενική Εφημερίς της Ελλάδος*, φ. 20/14-3-1831' Γ. Θωμάς, *Ο Πηλιορείτης οπλαρχηγός Γιώργης Ζορμπάς (1788-1856)*, Βόλος 1983, σ. 191' Κ. Καλλιανός, "Δύο πειρατείες στη Σκιάθο το 1822", περ. *Σκιάθος*, τχ. 26 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1982) 29-32' Δ. Θέμελη - Κατηφόρη, *Η δίωξις της πειρατείας και το Θαλάσσιον Δικαστήριον*, μέρος Α', εν Αθήναις 1973, σσ. 110, 201.
17. Ιω. Βασδραβέλλης, *Οι Μακεδόνες εις τους Αγώνες της ανεξαρτησίας 1796-1832*, Β' έκδοση, Θεσσαλονίκη 1950, σ. 333' Π. Στάμος, ό.π., σσ. 160-161.

να θεωρηθεί ένας συνδυασμός συγκυριών, όπως προαναφέρθηκε. Στο διάστημα της παραμονής του στην Κασσάνδρα ενεπλάκη στη διαμάχη μεταξύ των Κασσανδρινών παροίκων των Σποράδων, κυρίως της Σκοπέλου και ορισμένων επιφανών εκπροσώπων τους σχετικά με τη διαχείριση του Κοινού Ταμείου (Κάσας) το οποίο είχε συσταθεί από τα έσοδα της εκμετάλλευσης των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χερσονήσου της Κασσάνδρας (ξυλεία και ρητίνη). Τελικά λόγω της παρέμβασης στο συγκεκριμένο θέμα και των Οθωμανών αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Αταλάντη στα τέλη του 1830¹⁸.

Αναζητώντας επαγγελματική διέξοδο επανήλθε στον τακτικό στρατό σε μια δύσκολη ιστορικά περίοδο μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια και τον Μάρτιο του 1832 προβιβάστηκε σε χιλίαρχο¹⁹. Συμμετείχε στις εμφύλιες συγκρούσεις της περιόδου εκείνης στην Πελοπόννησο και τραυματίστηκε στους Μύλους του Ναυπλίου. Μετά την έλευση του Όθωνα παρέμεινε στο στράτευμα και το 1836 εντάχθηκε στο νεοσύστατο σώμα της Φάλαγγας, στην Α΄ τετραρχία Λαμίας, παράλληλα τιμήθηκε με παράσημο Αργυρού Σταυρού²⁰. Το ίδιο έτος κατατάχθηκε ως λοχαγός στον Α΄ λόχο του Β΄ τάγματος Οροφυλακής Φθιώτιδας υπό τον Θ. Γρίβα²¹. Το 1837 τιμήθηκε για άλλη μια φορά με το Αργυρό Σταυρό των Ιπποτών²². Δύο χρόνια αργότερα το 1839 οι ανακατατάξεις στα σώματα της Εθνοφυλακής προκάλεσαν νέα μετάθεση του Χιμεντού ξανά από την Οροφυλακή στο σώμα της Φάλαγγας²³. Τελικά τοποθετήθηκε ως λοχαγός στο Α΄ τάγμα της τετραρχίας Λαμίας. Το 1843 προικοδοτήθηκε από το Ελληνικό κράτος για τις εκδουλεύσεις του στην πατρίδα με το ποσό των 8400 δραχμών²⁴, γεγονός που επαναλήφθηκε έπειτα από σχετική αίτησή του και το 1854²⁵. Σημαντικό γεγονός στην στρατιωτική του καριέρα υπήρξε το 1843 ο προβιβασμός του σε ταγματάρχη²⁶. Λίγα χρόνια αργότερα το 1847 τον συναντούμε στις πηγές ως ταγματάρχη στο σώμα των Μακεδόνων στη Θήβα με επικεφαλής τον αντισυνταγματάρχη Κ. Μπίνο²⁷. Το 1848 προβιβάστηκε ξανά αυτή τη φορά σε αντισυνταγματάρχη της “προικοδοτημένης Φάλαγγας”²⁸. Τον ίδιο χρόνο επαινήθηκε από τη στρατιωτική διοίκηση για τη συμμετοχή του στις μάχες με τους ληστές της Φθιώτιδας στην Αλαμάνια²⁹.

Μετά τη συγκρότηση του προσφυγικού οικισμού των Μακεδόνων στην Αταλάντη εγκαταστάθηκε μόνιμα εκεί, μάλιστα το 1849 ήταν υποψήφιος για τη θέση του

18. Απ. Βακαλόπουλος, “Νέες ειδήσεις για τις επαναστάσεις του 1821-1829 στη Μακεδονία”, *Μακεδονικά* 28 (1991-1992), σσ. 1-9· D. Urquhart, ό.π.

19. Ακαδημία Αθηνών, Αρχείο Ιω. Κωλέττη, Φ. 44, έγγρ. 90, Φ. 115, έγγρ. 230, 242· ΓΑΚ, Καποδιστριακό, Γραμμ. Στρ., Φ. 153, Φ. 159, Φ. 170· *Εθνική Εφημερίς*, φ. 25/13-7-1832, σ. 137, αρ. 32, 6/8/1832, σ. 174.

20. ΓΑΚ, Αριστεία, Φ. 5, έγγρ. 19, 121, 13, Φ. 10, έγγρ. 118· ΦΕΚ, 26/10-6-1836· Ν. Κασομούλης, *Ημερολόγιον, εξ αγνώστου και το πρώτον νυν εκδιδόμενον χειρογράφου*, επιμ. Εμμ. Πρωτοψάλτης, Αθήναι 1968, σσ. 241, 245.

21. ΓΑΚ, Αριστεία, Φ. 10, έγγρ. 87, Υπ. Στρ., Σειρά 1, Τμήμα Α΄, Προσωπικό και Οργάνωση, υπόσ. 17, Φ. 236, έγγρ. 9722, Φ. 303, έγγρ. 21-22, υπόσ. 28, Φ. 420, έγγρ. 80, Αριστεία, Φ. 9, έγγρ. 176· *Regierungs - Blatt des Königreichs Griechenland: (amtliche Übersetzung aus dem Griechischen)*, η. 20, Athen 11 Juni 1837, σ. 80.

22. ΦΕΚ, 20/30-5-1837.

23. ΦΕΚ, 4/27-2-1839, σ. 15· ΓΑΚ, Αρχείο Γραμμ. / Υπουργ. Επί των Στρ., Σειρά 2, Τμήμα Β΄, Στρ. Νομοθ - Δικ., υπόσ. 12, Φ. 108, έγγρ. 12α, 64ι, 81, Φ. 111, έγγρ. 69, 105α· Ν. Κασομούλης, ό.π., σ. 229, 263-265.

24. ΓΑΚ, Υπ. Στρ., Προικοδοτήσεις Φαλαγγιτών (Προικ.), Φ. 62, έγγρ. 31351.

25. ΓΑΚ, ό.π., Φ. 102, έγγρ. 26736.

26. ΦΕΚ, 29/5-9-1844, σ. 130.

27. ΓΑΚ, Συλλ. Βλαχογιάννη, περίοδος Όθωνος, Κατ. Α΄, Φ. 138, έγγρ. 24-25.

28. ΦΕΚ, 35/16-12-1848.

29. ΓΑΚ, Συλλ. Βλαχογιάννη, περίοδος Όθωνος, Κατ. Α΄, Φ. 141, έγγρ. 47.

πρώτου δημάρχου Νέας Πέλλας, τελικά ωστόσο τη συγκεκριμένη θέση κατέλαβε ο Αθ. Χαλκιώτης από τα Σιποτνίκια (Ριζά)³⁰. Εμπορούμενος αδιάλειπτα από τη φλόγα του πόθου για την απελευθέρωση της πατρίδας του Κασσάνδρας έλαβε μέρος το 1854 στην αποτυχημένη εκστρατεία του Τσάμη Καρατάσου στη Χαλκιδική³¹.

Όσον αφορά στην οικογενειακή του κατάσταση γνωρίζουμε πως το 1820 νυμφεύθηκε την Γαρυφαλλιά Γεωργίου (γεν. 1805) με την οποία απέκτησε τρία παιδιά τον Γεώργιο (γεν. 1823), την Κεράσω (γεν. 1830) και τη Χριστοδουλιά (γεν. 1831)³². Ο Αναστάσιος Χιμευτός απεβίωσε στις 24 Ιουλίου 1855 στη Νέα Πέλλα, όπου είχε εγκατασταθεί μόνιμα ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 1830³³. Το 1865 η σύζυγός του υπέβαλε αίτηση προς στην Επιτροπή Εκδουλεύσεων για τη δικαίωση των αγώνων του κατά την επανάσταση. Έπειτα από απόφαση της ανωτέρω επιτροπής κατατάχθηκε στην Δ' τάξη των αξιωματικών με Α.Μ. 559³⁴. Σήμερα ζουν στην Αταλάντη οι απόγονοι του αδελφού του Ιωάννη Χιμευτού, οι οποίοι διατηρούν και το ίδιο επώνυμο.

Η νεκρολογία του Αναστασίου Χιμευτού δημοσιευμένη στην εφημερίδα «Αθηνά» των Αθηνών τον Αύγουστο του 1855 μας αποκαλύπτει άγνωστες πτυχές της πλούσιας δράσης του τόσο κατά τη διάρκεια της επανάστασης, όσο και αργότερα στο διάστημα της υπηρεσίας του στον τακτικό στρατό του ελεύθερου Ελληνικού κράτους³⁵.

“Και έτερος κλάδος του Ιερού δένδρου της Παλιγγενεσίας κατέπεσεν εν Νέα Πέλλη της Αταλάντης κατά την 24η Ιουλίου ε.ε. Ο ιπότης και αριστειούχος, ο ατρόμητος και γενναίος αντισυνταγματάρχης Αναστάσιος Χιμευτός εκ Κασσάνδρας της Μακεδονίας δεν υπάρχει πλέον. Το προσφιές τούτο τέκνον της ευκλεούς ημών πατρίδος, αφού εν τη γεννησάση αυτόν πατρίδι κατεπολέμησε τα πυκνά στίφη των εχθρών και συντέλεσε με του Άρεως τας φλόγας και με πολλούς άλλους ομοίους του σπλαδέλφους εις την αραιώσιν αυτών, υπεχώρησεν εις τον αριθμόν, ουχί δε εις την ανδρείαν και έσπευσε μετά και άλλων προμάχων της πατρίδος του προς αναζήτησιν αγώνος ενδοζότερου εκείνου εν’ ω τας πρώτας εκσφενδόνισε της αμύνης βολάς κατά της καρδιάς του ελληνοφάγου θηρίου. Τον έτυχεν ως επεθύμει και με νέας δυνάμεις και πυριφλεγή ενθουσιασμόν κατεδίωκε τον γενικόν εχθρόν και ιχνηλάτει με του θανάτου και της καταστροφής τας σφαίρας την εμφάνισίν του επί του ιερού της κοινής ημών μητρός εδάφους. Εκ δε του πυροβόλου αυτού μύριαι βολαί κατετρύπησαν του τυράννου το στήθος και του Άδου αι θύραι πολλάκις ηνεώχθησαν προς υποδοχήν των καταπεσόντων σφαγίων εκ των όπλων του. Τα όρη αι κοιλάδες και τα πεδία της ελευθέρας Ελλάδος καταμαρτυρούσι του τεθνεώτος τα άθλα. Ο ήλιος τον κατεφώτισεν μαχόμενον υπέρ της εθνικής ημών παλιγγενεσίας, η δε σελήνη συχνά τον εχαιρέτησε κατασκοπούντα του εχθρού τας φάλαγγας και έστεψε τα νυχτερινά αυτού σχέδια τα διαχύσαντα υπό τας ακτίνας του ήλιου την φρίκην και τον όλεθρον εις τας εχθρού τας τάξεις. Εν ταις συμπλοκαίς ήτον ο ατρόμητος μαχητής, εν τοις κινδύνοις ο ριψοκινδυνότερος, εφίλει

30. Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπουντία Λοκρίδα και η Αταλάντη, Μνήμες και μαρτυρίες*, Μέρος Β', Αθήνα 1993, σ. 78.

31. Αλ. Λαυριώτης, *Άθως, Αγώνες και Θυσίαι 1850-1855*, Αθήνα 1965, σσ. 61, 201.

32. ΓΑΚ, Αρχείο Γραμμ. / Υπουργ. Επί των Στρ., Σειρά 2, Τμήμα Β', Στρ. Νομοθ. - Δικ., υπόσ. 12, Φ. 108, έγγρ. 12α, Φ. 110, έγγρ. 37α' Η Χριστοδουλιά το 1854 νυμφεύθηκε τον Λιόλιο Γεωργίου, βλ. ΓΑΚ, Αρχεία Ν. Φθιώτιδας, Συμβολ. Αρχείο Αταλάντης, αρ. συμβ. 3339/1854.

33. ΓΑΚ, Αρχείο Εθνικών Κτημάτων, Συνοικισμοί, υποσ. 10, Φ. 1962, έγγρ. 17570, Φ. 1969, Εκλογ. Συλλ. Λαδά (1843-1873), Φ. 24' Εφημ., *Αθηνά*, φ. 2291/1-8-1855' Το 1835 υπογράφει από την Αταλάντη ως μάρτυρας βεβαίωση σχετική με τον επίσκοπο Λοκρίδος, βλ. ΓΑΚ, Αρχείο Ανακτορ. περιόδου Όθωνος, (1832-1862), Φ. 68, έγγρ. της 7/9/1835.

34. Γ. Χιονίδης, “Οι εις τα μητρώα των αγωνιστών του 1821 αναγραφόμενοι Μακεδόνες”, *Μακεδονικά* 12 (1972), σ. 48.

35. Εφημ., *Αθηνά*, φ. 2291/1-8-1855.

τους φίλους, δεν εμνησικάκει κατά των εχθρών, αείποτε ευπειθέστατος διετέλει εις τας διαταγὰς της κυβερνήσεως του και εις τα προστάγματα των προϊσταμένων του, το στήθος αυτού έπαλεν ενθουσιωδώς από φιλοπατρίαν. Εις την ανδρίαν και το φιλοπόλεμον του ανδρός οφείλεται η σωτηρία άπειρων γυναικόπαιδων της πατρίδος του Κασσάνδρας. Αυτός εξετέλει μετά συνέσεως πολλής και επιτυχίας του αρχηγού του Καρατάσου τα σχέδια. Των Τρικέρων, του Αλατά και Γατζέα αι πεδιάδες τον είδαν κατασφάττοντα τους εχθρούς. Η Αταλάντη τον επεριποιήθη νικητήν και πληγωμένον. Οι Μύλοι της Ναυπλίας κατά το έτος 1831 τον ησπάσθησαν ως νικηφόρον και εθεράπευσαν την βαρείαν του ποδός πληγήν, Η κατά το έτος 1835 ανταρσία της Στερεάς Ελλάδος κατεπλήχθη εκ των 400 γενναίων Μακεδόνων οδηγουμένων παρά του ήρωός μας Χημευτού και αρχηγουμένων παρά του στρατηγού Θεοδώρου Γρίβα. Του Γριζώτου η ένοπλος απείθεια κατά των καθεστώτων τον έφευεν εις το πεδίο της μάχης μετά των Μακεδόνων του. Η σωτηρία των πυροβόλων της εξουσίας κατά την θέσιν Αλαμάναν της Φθιώτιδος εν έτη 1848 εις την ανδρίαν του οφείλεται. Τέλος καιτοι παρηκμακώς των κακουχιών του υπέρ της κοινής ημών ελευθερίας αγώνος και του βάρους του χρόνου περιέζωσε την προσφιλήν του ρομφαίαν και εξήλθεν πέρυσιν υπό την αρχηγίαν του συνταγματάρχου Γζάμη Καρατάσου εις την μητρώαν αυτού γη δια να εμφυτεύσει και επί του εδάφους αυτής το πολύτιμον δένδρον της ιεράς ελευθερίας. Αύτην έστι εν ολίγοις η εικών του μεταστάντος εν Κυρίω γενναίου Χημευτού, της οποίας την μνήμην οφείλουσι οι επιζώντες και μεταγενέστεροι μετά σεβασμού να εγχαράξωσιν εις τας καρδιάς αυτών, όπως απομιμήσωνται τας αρετάς του ανδρός. Αιωνία σου η μνήμη γενναίε Αναστάσιε Χημευτέ γαίαν έχεις ελαφράν”.